

perhe

Chat on matalankynnyksen
vertaistukea! s. 8

Mikä on riita,
mikä on rikos? s. 6

Sosiaaliturvakomitealle perusturvan ja asumisen haasteista

Miksi tilapäiseksi tarkoitettu toimeentulotuesta on monelle muodostunut pidempiaikainen tuki?

Henkilö on liian sairas työllistyäkseen, mutta sairaus ei mahdollista työkyvyttömyyseläkettä, jolloin hän jää välitilaan. Eräällä jäsenellämme on niin suuret lääkekulut, ettei hän pääse irti toimeentulotuesta, vaikka työllistyisinkin. Suomen sairaala-asiakasmaksut ovat keskimääräistä suuremmat kuin muissa EU-maissa. Vaikka kunnan on alennettava tai jätettävä maksu perimättä, jos maksun periminen vaarantaa henkilön tai hänen perheensä toimeentulon edellytyksiä tai lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista asiakasmaksulain § 11 mukaan, niin tätä pykälää ei käytetä eikä edes tunneta asiakkaiden eikä maksunkäsittelijöiden eikä heidän esimiestensä keskuudessa. Euroopan köyhyyden vastaisen verkoston Suomen osaston laati laajaotoksisen tutkimuksen aiheesta.

Mitä ongelmia liittyy perusturvaetuuksien ja asumistukien sekä toimeentulotuen tasojen suhteeseen?

Mikäli perusturvaetuedut olisivat riittävät, toimeentulotuen tarve vähenisi. Toimeentulotuen maksaminen edellyttää asiakkaalta tulojen ja menojen toistuvaa selvittämistä, mikä on työvoimavaltaista ja kallista. Se on myös asiakkaalle nöyryyttävää, sillä hän joutuu selvittämään kuukaudesta toiseen samat tulot ja menot yhä uudestaan. Asiakas pystyisi paremmin ennakkoimaan tuloja, jos ne tulisivat tietyn suuruusina tietyinä kuukauden päivinä.

Näetkö toimeentulotuella olevan vaikutusta työttömyysturvan sanktioiden toimivuuteen

Pitkäaikaistyöttömälle yksinhuoltajalle tarjotaan kolmivuorotyötä hoitokodissa. Hän ei voi ottaa sitä vastaan, koska hänellä on 7-vuotias alakoululainen, jolle ei ole tarjolla vuorohoitoa. Lastenhoidon puuttumista ei kuitenkaan pidetä syynä kieltäytyä tarjotusta työstä, joten äiti joutuu karenssille. Jotkut työvoimapiirit kuitenkin hyväksyvät tämän syyksi ja äiti välttyy karenssilta. Tarvitaankin yhtenäinen ohjeistus lastenhoidon haasteisiin. Tutkimusten mukaan yhden vanhemman perheet saavat myös vähemmän lapsen hoitoapua omilta sukulaisiltaan kuin muut perheet. Vuorohoito puuttuu kokonaan pieniltä koululaisilta ja varhaiskasvatuksen vuorohoitoa voi olla liian harvassa. Myös se, mikä on liian pitkä matka lapsen varhaiskasvatukseen tai vuorohoitoon, pitäisi määritellä.

Yksinhuoltajilla on korkea motivaatio työssäkäyntiin

Yksinhuoltajajäideillä on korkeampi motivaatio osallistua työelämään kuin parisuhteessa olevilla, jopa silloinkin, kun palkasta jää vähemmän käteen kuin sosiaaliturvasta (Hakovirta, Mia Yksinhuoltajajäiden työllisyys, toimeentulo ja työmarkkinavalinnat, Väestöntutkimuslaitoksen julkaisusarja D 45, 2006).

Tämän arvioidaan johtuvan siitä, että työelämä korvaa osittain sosiaalisia tarpeita, joita perhe tyydyttää: arvostusta, sosiaalisia suhteita ja onnistumisen kokemuksia. Ammattitaito on myös nykyihmisen kallein omaisuus. Työllistyminen ylläpitää ammattitaitoa ja avaa mahdollisuuksia työelämässä. Kansalaisen on vaikea arvioida, mitä työttömänä työttömyysturvasta, mahdollisesta asuntotuesta, toimeentulotuesta sekä päivähoitomaksusta tulee jäämään käteen. Toimeentulotuen hakemista kuvattiin myös nöyryyttävänä.

Mitä ongelmia on asumisen kustannusten korvaamisessa sekä asumistuesta että toimeentulotuesta?

Etävanhemmalla ei ole oikeutta laskea vuoroasuvaa lastaan mukaan asumistukilaskelmaan, vaikka vierailava lapsikin voi vaikuttaa asumisen hintaan, etenkin jos tapaamiset ovat laajat (15 yötä/kk). Joskus asumiskuluja korvataan myös harkinnanvaraisena toimeentulotukena tai lastensuojelun kautta. Tämän järjestelyn hankaluus on sen epävarma jatkuminen. Asumisen tukemisen tulisi olla pitkäjänteistä. Entä jos tukea ei enää myönnetäkään?

Lyhennelmä YVPL:n lausunnosta sosiaaliturvakomitealle 21.12.2021

Heljä Sairisalo

Sisältö 2/2022:

Sosiaaliturvakomitealle perusturvan ja asumisen haasteista	2
Erityislapsi lisää eronneisuusriskiä	3
Kurssi eron kokeneille perheille Mikkelissä toukokuussa	4
Mikä on riitaa – mikä on rikos.....	6
Yhden vanhemman perheen muotokuvassa vertaistukipäivystäjä	8
Uudenmaan uusi aluekoordinaattori esittäytyy	10
Liittokokous on Tampereella toukokuun alussa	11
Etelä-Suomen aluepäivät Tammelassa.....	11
VENYVÄn kevätkesä -22	12
Nuorten kesätyöpajoja	13
Yhdistyksissä tapahtuu	14
Tietoa ja tukea vanhemmille kevät-kesällä 2022	16

Muuttuva Perhe
Julkaisija: Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry, Allergiatalo, Paciuksenkatu 19, 00270 HELSINKI
etunimi.sukunimi@yvpl.fi
Päätösmittaja
Puheenjohtaja Susanna Kavonius
Toimitussihteeri
Toiminnanjohtaja Heljä Sairisalo
p. 040 351 5355
Talous- ja hallintokoordinaattori
Kätlin Ristolainen, p. 040 1863420
VeNyvä-hanke
Hankepäällikkö Terhi Rapeli, 040 186 3421
Hankekoordinaattori Piritta Kähkönen
040 670 5887
Uudenmaan aluekoordinaattori
Helka Belt, 040 774 9660
Länsi-Suomen aluekoordinaattori
Teija Hallbäck-Vainikka
YVPL ry/Länsi-Suomen aluetoimisto
Sepänkatu 3, 20700 Turku
p. 040 541 5294
Itä-Suomen aluekoordinaattori
Marjo Meriranta
YVPL ry/Itä-Suomen aluetoimisto
Asemakatu 16, 70100 Kuopio
p. 0400 441 708
Pohjois-Suomen aluekoordinaattori
Markku Iso-Heiko
YVPL ry/ Pohjois-Suomen aluetoimisto
Pirkkakatu 2, 96200 Rovaniemi
p. 040 7540 026.
Taitto: Lieska-Tuotanto Oy
Painopaikka: Lehtisepät Oy, Lahti
Ilmoitushinnat: 2 €/pmm
Muuttuva Perhe aineistot: 3/22 16.8. ja 4/22 25.10.2022

Erityislapsi lisää eronneisuusriskiä

Asiantuntija Päivi Hietanen
Ensi- ja turvakotien liitto ry, Ero lapsiperheessä -työ

Parisuhdetta kuormittavat tekijät erityislusten perheissä

Vanhempien suhteessa voi olla haasteita ennen lapsen syntymää kuten mahdolliset vanhempien terveydelliset haasteet, päihderiippuvuus, opinnot kesken, työttömyys tai vaativa työ, vanhempien väliset kulttuurierot, taloudelliset huolet, muiden perheen lasten oireilut, useammalla lapsella erityisen tuen tarve tai omien vanhempien ikääntyminen tai terveyshuolet. Kun erityislapsi saapuu perheeseen, vanhempien parisuhde jää taka-alalle eikä aikaa jää parisuhteelle eikä muille lapsille. Lisäkuormaa aiheuttaa kotitöiden jatkaminen, oman ajan puute ja harrastamisen mahdottomuus. Erityislapsen hoitaminen sanelee muun perheen elämisen ehdot. Kuormittavuus näkyy vanhempien vuorovaikutuksen muuttumisena, tunneyhteyden katkeamisena ja seksuaalisuuden katoamisena.

Eroon johtaneita syitä:

- Jos parisuhteessa on vakavia haasteita ja näkemyseroja jo ennestään, erityislapsen tuoma lisähaaste arkeen aiheuttaa sen, että pohja pettää ja ainut ulospääsy tilantees-

ta on ero

- Erityislapsen arjen kuormittavuudesta johtuvat väsymys, ja tuen puute sekä erityisesti äidin harteille kerääntyvä vastuu, johtavat erkaantumiseen ja eroon

Eroamisen erityishaasteet vanhemmille

Isät etäännyvät ja äidit uupuvat ja jäävät yksin hoitamaan lasta. Vanhemmilla puuttuu oman jaksamisen tukeminen. Myös sisarussuhteiden ylläpitäminen voi haastaa. Lapsen luonapidon toteuttaminen mm. asunnon muutostöillä ja koulukuljetuksen järjestämisellä voisivat auttaa tilannetta. Aikuisen oma erosta toipuminen voi viedä aikaa. Unen tarve ei toteudu. Yhteistyövanhemmuuden toteuttaminen voi haastaa.

Miten työntekijä voi olla vanhempien ja lasten tukena

Erityisen tärkeää on vahvistaa isän roolia kannustamalla ja rohkaisemalla ja hänen kokemustensa ja toiveidensa kuuntelemisella. Isän roolin näkyväksi tekeminen ja sen sanoittaminen molemmille vanhemmille. Myös isä - lapsi vertaistukiryhmistä voi olla hyötyä. Tarvittaessa vanhem-

man talouttakin pitää tukea (ravinto, vaipat, asunto). Usein vanhemmat kaipaavat eniten konkreettista apua. Myös hyvien asioiden huomaaminen ja niistä palautteen antaminen ääneen kannustaa samoin hyvä ja kohtava kuunteleminen. Kannattaa myös nostaa esiin lapsen näkökulmaa. Vanhempien tasapuolinen kohtelu sekä heidän erilaisuutensa hyväksyminen on myös hyvä huomata. Syyllistäminen ei johda mihinkään rakentavaan. Vanhemman on hyvä huomata, missä kohdassa eroprosessia kumpikin on.

Vanhemmat kertoivat tällaisista kokemuksista:

"Lasten arki on pysynyt hyvin samana, koti ja koulut ovat samat. Tapaavat isäänsä viikoittain omassa kodissaan ja joka toinen viikonloppu isän luona. Tuntuvat sopeutuneen hyvin."

"Erityislapsen asioista sopiminen sujuu onneksi hyvin ja hän voi vieraila/viettää aikaa toisen vanhemman kanssa aina halutessaan. Me laitam-

me myös puolin ja toisin valokuvaterveysiä esim. vapaa-ajan vietosta tai kohokokhista, jotta toinen vanhempi pysyy lapsen jutuissa mukana."

"Hankalan alun jälkeen toinen vanhempi muutti pari korttelia kauemmaksi. Lastenvalvojan luona tehtiin tarkat sopimukset, joiden myötä sain rutkasti lisää vapaa-aikaa ja toinen vanhempi lapsiaikaa. Minä saan elatustuet ja lapsilisät, ostan vaatteet ja maksan harrastukset. Lapset ovat puolet ajasta minun luonani ja puolet toisen vanhemman luona. Lomat vuorotellen. Tämä järjestely on huomattavasti lisännyt kaikkien hyvinvointia."

Kuuntele Turvallista perhe-elämää podcast -sarja erityislusten perheille iTunes sekä Spotify!

Kysely erityislusten vanhemmille (324)

Suurin osa vastaajista oli 36-45 -vuotiaita (53%). Seuraavaksi suu-

rin ryhmä oli 26-35 -vuotiaat (33%) ja loput(14%) olivat yli 46-vuotiaita. Lähes puolella (44%) vastaajista oli takanaan toisen asteen koulutus. Noin kolmasosalla (33%) alempi-korkeakoulututkinto. Ylempi korkeakoulututkinto oli viidesosalla (19%) vastaajista. Vastaajista 68% ilmoitti olevansa työssä ja 36% omaishoitajia

Yhden vanhemman perheitä ilmoitti olevansa viidesosa (20%). Muut vastaajista olivat kahden vanhemmanperheitä (80%). Erityislapsensa toisesta vanhemmasta eronneista 56% kertoi olevansa yhteishuoltaja. Yksinhuoltajapuolestaan oli 34%. (65 vastaajaa)

Asiantuntija Päivi Hietanen luennoi aiheesta YVPL:n Erityislapsi ja ero -seminaarissa 1.12.2020.

Parisuhde, vanhemmuus ja ero erityistä tukea tarvitsevan lapsen perheissä.

Raportti erityistä tukea tarvitsevien lasten vanhemmille suunnatusta kyselystä (2018). Pähkinänsärkijät-verkoston kysely

Invalidiliiton ja YVPL:n järjestämä sopeutumista tukeva

Kurssi eron kokeneille perheille Mikkelissä keväällä 26.-29.5.22

Hae kurssille 25.4. mennessä!

Vanhempien ero ja perheessä oleva pitkäaikaissairaus tai fyysinen vamma aiheuttavat koko perheessä usein huolta tai pohdintaa. Oletko vanhempnana pohtinut, mitä lapsesi miettii tilanteesta, mutta et ole löytänyt sopivaa hetkeä keskustella lapsesi kanssa tästä?

Invalidiliitto ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry järjestävät Elämää eroperheessä -sopeutumista tukevan kurssin Kyyhkylän kartanossa, Mikkelissä 26.-29.5.22. Kurssi on suunnattu perheille, jossa vanhemmat ovat eronneet, ja vanhemmalla tai lapsella on fyysinen sairaus tai vamma. Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti perheille, joissa on kouluikäisiä lapsia/nuoria. Kurssille osallistuu perheen toinen vanhempi (lähi-/etävanhempi sekä lapsi/lapset).

Lapsille ja nuorille sekä aikuisille on omat ammattilaisten ohjaamat ryhmät. Kurssilla on myös kaikille yhteistä ohjelmaa ja tekemistä sekä vapaa-aikaa perheiden yhdessäololle. Kurssi on maksuton täyshoitoinen.

Hae kurssille 25.4.22 mennessä:

<https://kilta.invalidiliitto.fi/kurssikalenteri/sopeutumisvalmennustiedot.aspx?id=163>

Lisätietoja: Hannu Kapanen, 044 4650 555 ja Ulla Leivo-Lahti 044 7650 678

Psykoterapeutti keskustelee kanssasi

Psykoterapeutti, ryhmäpsykoterapeutti (ET), VTM Helena Niemi keskustelee kanssasi parittomien viikkojen maanantaisin klo 11-13
puhelin: 0400 965 416

Asianajotoimisto

Terhi ja Pekka Eriksson Oy

Espoon toimipiste:
Tapiolan keskustorni 10. krs.,
Tapiatori 1, 02100 Espoo
Helsingin toimipiste:
Arkadiankatu 16 B 25, 00100 Helsinki
Puhelin (09) 859 6403
tai 050 588 1110 ja 050 588 1102
etunimi.sukunimi@asianajotoimistoeriksson.fi

Asianajotoimisto Asianaiset

Asianajajat Kirsi Tarvainen,
Johanna Ojala, Ilse Lehtimaja
ja Sofia Räsänen
Museokatu 8, 3. krs.
00100 Helsinki
Puh. 010 326 6001

Asianajotoimisto Ari Keski-Orvola Oy

Vuorikatu 44, 70100 Kuopio
Puh. (017) 261 4444
Fax (017) 261 1149
asianajotsto@keski-orvola.fi
www.keski-orvola.fi

Asianajotoimisto Forte Oy

Puijonkatu 19 A, 5. krs,
70100 Kuopio
Puh. (017) 266 0400
toimisto@fortelaw.fi
www.fortelaw.fi

Haluaisitko Muuttuva perhe -lehden vain sähköisenä sähköpostiisi? (pdf)

Se on toki mahdollista.
Ilmoita nimesi ja osoitteesi:
julia.vainonen@yvpl.fi

Mikä on riitaa — mikä on rikos?

Lähisuhdeväkivalta mielletään usein törkeäksi fyysiseksi väkivallaksi, jonka seurauksena on näkyviä vammoja. Monelle onkin yllätys, että laki ei edellytä teolta seurauksia ja että rikos voi olla henkistäkin väkivaltaa. Kodin seinien sisällä tapahtuva riitely saattaa ajan myötä saada rikoksen piirteitä. Missä rikoksen raja oikein kulkee?

Henkinen väkivalta voi olla mm. pakottamista, laitton uhkaus tai vainoamista

Pakottamisella ymmärretään rikoslaissa sitä, että väkivallalla tai uhkauksella pakottaa toisen tekemään tai tekemättä jättämään jotakin. Jos taas esimerkiksi osoittaa aseella toista henkilöä voi syyllistyä laittomaan uhkaukseen. Rikos edellyttää myös, että uhatulla on syy pelätä olevansa tai omaisuutensa olevan vakavassa vaarassa. Rikollinen voi myös uhata ihmisten tai kotieläinten vahingoittamista. Jos taas toistuvasti uhkaa, seuraa, tarkkailee, ottaa yhteyttä, saattaa syyllistyä vainoamiseen.

Henkinen väkivalta voi myös olla:

- vähättelyä, nöyryyttämistä, haukkumista, nimittelyä, pilkkaamista, mitätöintiä
- alistamista, kontrollointia, painostamista, kiristämistä, eristämistä,

pelottelua

- tavaroiden hajottamista, nukkumisen estämistä

Vainoamista voi olla:

- Yhteyden ottaminen toistuvasti ja kohteen kannalta ei-toivotulla tavalla. Se voi tapahtua puhelimella tai muulla viestintätekniikalla, henkilön luokse menemällä tai jopa lahjoja lähettämällä. Vainoamista voi olla kolmannen osapuolen käyttäminen välikätenä yhteydenottojen toteuttamiseksi.
- Uhkailu, pelottelu ja kontrollointi, joka voi kohdistua myös lapsiin ja muuhun lähipiiriin.
- Perässä kulkien seuraaminen tai olinpaikan läheisyydessä oleskelun.
- Tarkkaileminen katselemalla tai esimerkiksi kiikarilla.
- Teknisellä laitteella seuraaminen, salakuvaaminen ja -kuuntelu
- Toistuvat oikeudenkäynnit sekä aiheettomat lastensuojelu- tai rikos-

silmoitukset.

- Väkivaltaiset teot, vahingonteot tai omaisuuden tuhoaminen.

Rangaistus pakottamisesta, laittomasta uhkauksesta sekä vainoamisesta on sakko tai enintään kahden vuoden vankeus. Kaikissa rikoksissa edellytyksenä on tahallisuus tai tuottamus eli huolimattomuus. Tuomioistuinkäsittelyssä uhrin pitää pystyä myös osoittamaan tapahtunut. Se tarkoittaa esimerkiksi todistajaa, joka kertoo tapahtuneen tuomioistuimessa tai muuta näyttöä.

Pahoinpitely, lievä pahoinpitely, vammantuottamus ja törkeä pahoinpitely

Arjen tasolla pahoinpitelyllä ymmärretään yleensä lyömistä, potkimista ja kuristamista. Lain tasolla mikä tahansa teko, joka loukkaa ruumiillista koskemattomuutta ja josta voi aiheutua uhrin terveyden vahingoittuminen, on pahoinpitelyä. Erityisesti kannattaa huomioida, ettei laki edellytä vammojen syntymistä. Terveyttä voi myös vahingoittaa ilman väkivaltaa mm. myrkyttämällä tai huumamalla, tartuttamalla taudin tai heikentämällä tahallaan uhrin mielenterveyttä. Pahoinpitelyn rangaistus on sakko tai enintään kaksi vuotta vankeutta. Myös pelkkä yritys-kin vahingoittaa saattaa olla rangaistava teko.

Jos väkivalta tai terveyden vahingoittaminen on vähäistä, rikoksen nimike voi olla lievä pahoinpitely, josta voidaan tuomita tekijä sakko-rangaistukseen. Huolimattomuudella toiselle aiheutettu ruumiinvamma tai sairaus, joka ei ole vähäinen, saattaa olla vamman tuottamusta. Rangaistuksena on sakko tai vankeutta enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Pahoinpitely on **törkeä**, jos sillä aiheutetaan toiselle **vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila** tai rikos tehdään erityisen julmalla tavalla tai **käytetään ampuma- tai teräasetta** ja rikos on

myös kokonaisuutena arvostellen törkeä. Törkeän pahoinpitelyn rangaistus on vähintään yksi ja enintään kymmenen vuotta vankeutta. Myös yritys on rangaistava. HS

Fyysinen väkivalta voi olla esimerkiksi:

- sylkemistä, puremistä, ravistelua, tönimistä, työntämistä, kiinni pitämistä,
- kulun estämistä, lukitsemista, kahlitsemista,
- läimäyttämistä, nyrkillä lyömistä, kuristamista, esineillä heittämistä tai lyömistä
- polttamista tupakalla, kiehuvalla vedellä tms.
- huumuamista,
- hoidotta jättämistä, apuvälineiden tai lääkkeiden käytön rajoittamista.

Digitaalista väkivaltaa voi olla esimerkiksi:

- Yksityisten viestien katsominen.
- Painostaminen näyttää viestejä, puhelutietoja tai antaa salasanat.
- Salakuuntelu ja -katselu, yksityisyyden loukkaaminen vakoiluohjelmien avulla.
- Sijainnin seuraaminen paikannusteknologialla ja sijaintitiedoilla.
- Intiimin kuvamateriaalin levittäminen verkkoon tai sillä uhkaaminen.
- Uhrin kiristäminen intiimin kuvamateriaalin avulla.
- Seksuaalisuutta loukkaavan väkivallanteon kuvaaminen.
- Pelottavien viestien lähettely.
- Entisen tai nykyisen kumppanin lähipiiriin kuuluvien ihmisten häiritseminen.

Taloudellinen väkivalta

Taloudellisella väkivallalla heikennetään toisen henkilön oikeutta hallita omaa talouttaan ja tehdä siihen liittyviä päätöksiä. Taustalla voi olla myös motiivi hyötyä läheisestä taloudellisesti esimerkiksi:

- Toisen rahojen tai omaisuuden

käyttö ilman lupaa.

- Painostaminen antamaan rahaa tai ottamaan velkaa.
- Toisen tilin tai pankkikortin käytön rajoittaminen.
- Omaisuuden myyminen tai tuhoaminen ilman lupaa.
- Asiakirjojen väärentäminen tai edunvalvojan aseman väärinkäyttäminen.

Lähteet:

Toiminnallinen käsikirja lähisuhdeväkivaltaan puuttumiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi, Poliisi.fi

Lehtori Pauliina Potila, Poliisiammattikorkeakoulu, YVPL:n seminaari Huoltokiista ja väkivalta 1.11.2018

15 toimintavinkkiä huoltokiistan selvittelijöille silloin kun väkivaltaepäily herää:

- Erityistilanteissa työparityöskentely
- Tarkentavat kysymykset
- Harkinta-ajan antaminen/toinen aika
- Sopimusvapauden painottaminen
- Vanhemmille aikaa oman tilanteen selvittämiseksi
- Määräaikaiset sopimukset
- Rohkea puheeksi ottaminen
- Yhteistyö lastensuojelun kanssa
- Neuvonta
- Ota asiakkaan kokemus todesta
- Herkkyyys tarkkailla erilaisia valta-asetelmia
- Kuka on se, joka pelkää?
- Kulttuuristen kysymysten huomioiminen
- Mikä kaikki on väkivaltaa? Käsitteen avaaminen
- Palveluohjaus.

Huoltokiista, väkivalta ja lapsikaappaus-seminaarin 1.11.2019 osanottajien aivoriihi toimivista malleista

Millainen yhden vanhemman perhe sinulla on?

Minun yhden vanhemman perhe on yhden aikuisen ja yhden lapsen tiivis paketti.

Mitä ajattelit, kun näit lapsesi ensimmäisen kerran?

Ensi kerran kun näin rakkaan lapseni ajattelin hänen olevan täydellisintä mitä minä voin tehdä. Hänen pienet kädet pitki sormineen ja pitki gasellinjalkoineen, hän oli täydellistä.

Mitä lapsesi on opettanut sinulle?

Lapseni on opettanut minulle kärsivällisyyttä ja taistelutahtoa, sillä tiemme ei ole ollut aina helppo.

Paljasta paras kasvatusvinkki!

Valitse taistelusi!

Mikä on sinulle parasta arjessa?

Lapsen kanssa yhdessä tekeminen palkitsee ja se on myös laatuaikaa parhaasta päästä.

Millaiseksi toivoisit lastesi tulevaisuuden?

Toivoisin lapseni tulevaisuuden olevan onnellinen ja harmoninen sekä täynnä toteutuneita unelmia.

Mitä yhden vanhemman perheitä tukevassa yhdistystoiminnassa tulisi huomioida?

Enemmän tietoa yhdistyksestä, sillä itse ehdin olla useamman vuoden yhden vanhemman perhe ennen kuin kuulin yhdistyksestä.

Mistä saat voimaa, mistä haaveilet?

Saan voimaa lapsestani ja haaveilen omasta kodista ja isosta kukkamaasta. Myös ulkomaanmatka siintää silmissäni, koska koronan vuoksi matkailu on ollut ihan jäissä.

Millä sanoilla kehottaisit yksinhuoltajan tulemaan chattiin mukaan?

Tule katsomaan tai juttelemaan, tämä on matalankynnyksen vertaistukea.

Miten chatteja voisi kehittää?

Yhtenäistää konsepteja chattien sisällöistä.

Vertaistukipäivystäjä:

Tule katsomaan tai juttelemaan

NOLAN

Chatpäivystäjän mukaan lapsen kanssa toimiminen on parasta hetkuaikaa.

an chattiin, tämä on matalankynnyksen vertaistukea!

Uudenmaan uusi aluekoordinaattori esittäytyy

//Hei olen Helka Belt ja aloitin maaliskuussa työni Uudenmaan aluekoordinaattorina. Voin rehellisesti ja innolla sanoa, että olen päässyt unelmatyöhöni täällä YVPL:ssä. Erotyö on minulle sydämentyötä; olen itse eroperheen lapsi ja minulla on kaksi erolasta. Vanhin lapseni on jo täysi-ikäinen, nuorempi aloitti juuri koulutiensä. Haluan työlläni tukea eroperheiden vanhempia ja eritoten sitä kautta myös heidän lapsiaan. Ammatiltani olen opettaja ja järjestötyötä tehnyt seitsemän vuoden ajan. Harrastuksiini kuuluu intohimoinen piirtäminen, kuntoilu sekä lasten kanssa oleilu. Keräilen muumimukeja ja rakastan korvakoruja.

Olen tehnyt eroauttamistyötä jo usean vuoden ajan vetämällä muun muassa Suomalaisia eroseminaareja, ylläpitämällä eronneiden omaa vertaistukiryhmää Facebookissa sekä tarjoamalla etätukea varsinkin korona-ajan alettua. Olen itse eronneena kohdannut paljon itsestä lähtevää pettymystä, häpeää ja epäonnistumista sekä ulkoa tulevaa arvostelua ja vähättelyä. Siksi haluan työlläni näyttää, etteivät eronneet ole sen kummempia kuin muutkaan ja eroperhe on täysin yhtä riittävä ja hyvä perhemuoto lapsille kuin mikä muu tahansa. Olen henkilökohtaisesti kokenut yh-vanhemmuuden, lähi- sekä etävanhemmuuden ja vuoroviikkovanhemmuuden.

YVPL:ssä tuen varsinkin Uudenmaan alueen olkkari- ja yhdistystoimintaa, osallistun verkostoyhteistyöhön ja pidän etä- sekä lähiryhmiä eronneille. Innokkaana verkossa toimijana järjestän myös chatteja, nyt keväällä alkaa heti Monimuotoinen eroperhe -chatkokonaisuus.

Minut saat kiinni sähköpostilla helka.belt@yvpl.fi sekä puhelimitse 040 774 9660. Kuulemisiin!"

Helsingin
Perhejuridiikka

Filip Markelin
Varatuomari
0400 464899
filip.markelin@perhejuridiikka.fi

Päivystysaika torstaisin 10-12
www.perhejuridiikka.fi

Liittokokous on Tampereella toukokuun alussa

Tänä vuonna liittokokous pidetään tavallista aikaisemmin; jo 7.5. eli äitienpäivää edeltävänä lauantaina. Syynä ovat jääkiekon MM-kisat, jotka järjestään toukokuun loppupuolella Tampereen uudessa jäähallissa. Hotellien tilat ovat sen vuoksi jo varattuja.

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry:n sääntömääräinen liittokokous toukokuussa on siis **lauantaina 7.5.2022 klo 11 alkaen Tampereella osoitteessa Museokeskus Vapriikki, Kokoustila 1, Alavers-taanraitti 5, 33100 Tampere. Kokouksen avaajana on Tampereen lapsiasiamies Terhi Heinäsuu.**

Samassa tilassa vietetään Tampereen yhdistyksen 50-vuotisjuhlia kokouksen jälkeen.

Liittokokous vahvistaa edellisen vuoden tilinpäätöksen ja hyväksyy vuoden 2023 toimintasuunnitelman ja tulo- ja menoarvion sekä valitsee liittohallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle.

Kokousedustajat ja myös liittohallitusehdokkaat tarvitsevat valtakirjan jäsenyhdistykseltä. Jäsenyhdistyksen äänimäärä riippuu jäsenten lukumäärästä, joista jäsenyhdistys on maksanut jäsenmaksun 30.4.2022 mennessä. Vain liiton jäsenyhdistys voi asettaa ehdokkaita liittohallituksen varsinaiseksi ja varajäseneksi. Asetettavan ehdokkaan ei tarvitse olla jäsenenä häntä ehdottavassa jäsenyhdistyksessä, vaan voi olla esimerkiksi toisen jäsenyhdistyksen jäsen.

Ilmoittautuminen: teija.hallback-vainikka@yvpl.fi tai 040 541 5294.

Kesäiset Etelä-Suomen aluepäivät Tammelassa !

Perinteisiä Etelä-Suomen aluepäiviä vietetään 29-31.7.2022 Oksjärvellä.

Aluepäivillä kaikkea mukavaa koko perheelle. Tiedossa on siis mukavaa yhdessäoloa ja mikä jännintä, yöpyminen on teltassa tai omalla alustalla leirikeskuksessa

Varaa paikkasi pian, sillä niitä on vain 50 ensiksi ilmoittautuneelle.

*Ilmoittautumiset;
teija.hallback-vainikka@yvpl.fi
puh. 040 541 5294
7.7.2022 mennessä*

Viikonloppupaketin hinnat; Aikuinen 45€, Lapsi 10-15v 30€, Lapsi 5-9v 23€ ja alle 5v 10€

VeNyvä kevätkesä -22

LASTEN JA NUORTEN CHAT ARKISIN KLO 15-18

Lapsi tai nuori, tervetuloa chatiin, kun haluat jutella esimerkiksi perheestäsi, vanhempien erosta, riidoista, omasta seurustelusuhteestasi tai jos olet huolissasi itsestäsi tai jostain läheisestäsi.

Ensi- ja turvakotien liiton ylläpitämä lasten ja nuorten chat on auki arkisin klo 15-18.

Chatissa ei tarvitse kertoa nimeään ja se on täysin luottamuksellinen.

Chatissa päivystävät Yhden Vanhemman Perheiden Liiton VeNyvä-nuortentoiminnan työntekijät pe 22.4., ma 16.5., ke 18.5., ja ke 8.6., jos erityisesti haluat jutella yhden vanhemman perheeseen liittyvistä asioista tai vanhempien erosta. Muissakin asioissa juttelemme ja autamme mielellämme.

Chat löytyy osoitteesta: https://ensijaturvakotienliitto.fi/lasten_nuorten_chat/

SEKASIN GAMING DISCORDISSA

Ero- ja perhetyön asiantuntijat Yhden Vanhemman Perheiden Liiton VeNyvä -toiminnasta sekä Ensi- ja turvakotien liitosta ovat tavoitettavissa nyt myös Discordissa: to 12.5. ja 9.6. klo 15.30-17.

Aiheena erityisesti perhesuhteet ja vanhempien ero, mutta juttelemme nuorten kanssa myös muista heille tärkeistä asioista.

Mikä Sekasin Gaming on?

Discordissa toimivassa Sekasin Gaming-verkkoyhteisössä nuoret saavat uusia ystäviä ja vertaistukea. Serverillä vieraillee säännöllisesti eri organisaatioiden ammattilaisia, joilta nuoret voivat saada matalalla kynnyksellä apua. Ammattiavun lisäksi nuoret itse muodostavat tukiverkon toinen toisilleen. Omia kokemuksia ja vaikeitakin asioita on helppo jakaa muille yhteisön jäsenille anonyymisti.

Tervetuloa juttelemaan: discord.gg/sekasin

Lisätietoja VeNyvän toiminnasta ja tapahtumista saat: piritta.kahkonen@yvpl.fi tai p. 0406705887

Seuraa VeNyvä -nuorisotoiminnan tiedotusta osoitteissa: www.yvpl.fi/venyva, Facebook @yhdenvanhemmanperheidenliitto ja Instagram @venyva

NYT ON NUORTEN VUORO!

Kuuleeks meitä kukaan häh?!

Nuorten hyvinvointitapahtuma Youtubessa

Tapahtumassa esitellään syksyllä 2021 tehdyn Miten sä voit? -hyvinvointikyselyn tuloksia. Kysely oli suunnattu 10-21-vuotialle ja siihen vastasi jopa 3000 nuorta!

Nyt on nuorten vuoro! tapahtumassa kerrotaan kyselyn tuloksista hausalla ja mielenkiintoisella tavalla: tapahtumassa kuulet somevaikuttajien, asiantuntijoiden ja päättäjien puheenvuoroja ja mikä parasta – nuoret erovaikuttajat ovat keskeisessä roolissa sekä tapahtuman juontajina ja esiintyjinä, että myös kaiken tämän suunnittelijoina. Tapahtumassa avataan nuorten hyvinvointiin liittyviä asioita ja pohditaan, miten nuorten hyvinvointia voisi tukea.

Tapahtuman livestriimi esitetään 25.4., jonka jälkeen tapahtuman tallenne löytyy Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry:n, Ensi- ja turvakotien liiton, Kasvatus- ja perheneuvonta ry:n ja Barnavårdsföreningenin Youtube-kanavilta.

Katso Youtubesta siis kevään siistein tapahtuma vaikka kaveriporukalla tai perheen kesken!

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry

KESÄKUUSSA!

Nuorten kesätyöpajoja

vanhempien eron kokeneille nuorille verkossa, Helsingissä, Kuopiossa ja Rovaniemellä

Kenelle?

Noin 13-17-vuotiaille nuorille, joiden vanhemmat ovat eronneet.

Mitä tehdään?

Työpajassa pääsee puhumaan vanhempien erosta ja ideoimaan, miten voisi auttaa muita saman kokeneita. Lisäksi tehdään yhdessä kaikenlaista luovaa ja kivaa.

Etuja?

Työpajan osallistujat saavat työpajatodistuksen, jota voi hyödyntää opiskelu- ja työhaussa. Lisäksi tarjotaan päivittäin lounas ja lopuksi leffaliput. Työpaja on maksuton.

Missä, milloin ja miten ilmoittaudutaan?

Rovaniemellä 6.-10.6. klo 10-15. Paikkana Kansalaistalo, Rovakatu 23. Ilmoittautuminen 17.5. mennessä:
link.webropol.com/s/erotyopajarovaniemi

Verkossa 7.-10.6. klo 11-15. Paikkana Teams. Ilmoittautuminen 23.5. mennessä:
link.webropol.com/s/verkkouerotyopaja2022

Helsingissä 13.-17.6. klo 10-15. Paikkana Oodi, Töölönlahdenkatu 4. Ilmoittautuminen: 27.5. mennessä:
link.webropol.com/s/erotyopajakesa2022

Kuopiossa 14.-17.6. Paikkana YVPL:n Itä-Suomen toimisto, Asemakatu 16. Ilmoittautuminen 5.6. mennessä:
link.webropol.com/s/kuopionerotyopaja

Lisätietoja erotyöpajoista:

Lisätietoja erotyöpajoista:

🌐 www.yvpl.fi/venyva/verkkovertaistuki
✉ piritta.kahkonen@yvpl.fi
☎ 040 6705887

Erotyöpajat järjestää Yhden Vanhemman Perheiden Liitto yhteistyössä Kasper – Kasvatus ja perheneuvonta ry:n, Kuopion kaupungin ja Lapin ensi- ja turvakoti ry:n kanssa.

Erotyöpajamallin ovat kehittäneet Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ja Kasper – Kasvatus- ja perheneuvonta ry yhdessä.

Tervetuloa yhdistysten FB-ryhmiin ja lehden takasivulla mainittuihin verkkoryhmiin! Live-ryhmät ovat pääsääntöisesti tauolla ja palaavat takaisin kun poikkeustila ja kokoontumisrajoitukset ovat ohi. Osa olohuoneista kokoontuu, tarkemmat tiedot jäsenyhdistykseltämme.

YHDISTYKSISSÄ TAPAHTUU

ESPOO

Matinkylän olohuone on tauolla koronarajoitusten vuoksi. Lisätietoja: Paula Bruce-Haatainen /Perhetyöntekijä, parisuhdetyö, puh. 040 503 7622.

HELSINGIN OLOHUONEET

Helsingin Jätkäsaaren olohuone täysin yksin lastaan kasvattaville vanhemmille kokoontuu Hyvän toivon kappelissa, Länsisatamankatu 26-28. Lisätietoja Pienperheyhdistys Riikka Koola riikka.koola@pienperhe.fi, 040 640 3756.

Oulunkylän olohuoneen

Helsingin Oulunkylän Olohuone kokoontuu yhä parittomien viikkojen tiistaisin klo 17-19 Oulunkylän kirkolla, Teinintie 10. Koronan takia aloitus siirtynyt, näillä näkymin kokoontumiset alkaa 22.2. Tarjolla kevyttä iltapalaa, yhdessäoloa ja keskustelua. Lastenhoito järjestetty. Lisätietoja olkkarin vetäjältä: Tiina Terhi Lahdensalo, terhi.lahdensalo@evl.fi tai 050 534 5405.

Helsingin olohuone monikulttuurisille yhden vanhemman perheille kokoontuu joka kuun 2. perjantai (13.5.) klo 17.30-19.30 Itä-Helsingissä. Olkkarissa vanhemmat saavat rauhallisen juttelehtimen ja lapset leikkivät hoitajien kanssa. Tarjolla on välipalaa. Pyydä osoite ja lisätietoja ohjelmasta Kaapatut Lapset ry:n suunnittelija Hillamarialta: 0458553055 tai suunnittelija@kaapatutlapset.fi.

Helsingin yhden vanhemman sateenkaari-perheiden tapaamiset ovat tällä hetkellä tauolla koronatilanteen vuoksi. Facebookista löytyy kuitenkin ryhmä Yhden vanhemman sateenkaari-perheet, johon liittymällä pääsee mukaan toimintaan sekä tutustumaan muihin yhden vanhemman sateenkaari-perheisiin. Tervetuloa mukaan!

HUITTINEN

Huittisten olohuone yhden vanhemman perheille Tapaamme Jokirannan toimintakeskuksessa, Pajatie 7, Huittinen. Vuonna 2022: 16.5 klo 18-20. Tule sinäkin mukaan, sillä yhdessä et ole yksin! Lisätiedot: YVPL:n aluekoordinaattori Teija Hallböck-Vainikka 040- 541 5294 ja Huittisten yhteyshenkilö Kirsi p. 040-500 1845.

HYVINKÄÄ

Tapaamisia ei tällä hetkellä järjestetä. Mikäli sinä olisit kiinnostunut aloittamaan tapaamisten järjestämisen tai kaipaat muuten tukea tilanteeseesi voit kysyä liitosta www.yvpl.fi.

IISALMI

Iisalmen Yhden vanhemman perheiden vertaistukiryhmä on tarkoitettu lähivanhemmille yhdessä lasten kanssa. Kokoontumiset ovat toiminnallisia ja niissä jaetaan ajatuksia ja kokemuksia. Ryhmä kokoontuu Perhetupa Väkkärässä (Savonkatu 13, Iisalmi) parillisten viikkojen keskiviikkoisin klo 17-19. Lisätietoja ryhmästä: Laura Kumpulainen, laura.kumpulainen@ylsasavonensijaturvakoti.fi. Yhteistyössä: Iisalmen srk ja Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys.

ILMAJOKI

Ilmajoen yksin- ja yhteishuoltajien olohuone Aurinkoisessa on nyt tauolla. Lisätietoja: MLL, johanna.siltakorpi@gmail.com ja diakoniatyö, leena.martikala@evl.fi.

JANAKKALA

Janakkalan seurakunnan yhden vanhemman perheiden vertaisryhmä Janakkalan seurakunnan järjestämän Yhden vanhemman perheiden-vertaisryhmän kevätkauden kokoontumiset 2.5.

ja 6.6. Turengin seurakuntakeskuksessa, Juttulantie 2. Katso tarkemmat tiedot: www.janakkalanseurakunta.fi/lapset Lisätietoja perhetyönohjaaja Tiina Alakoskelta p. 044 7656971, tiina.alakoski@evl.fi

JOENSUU

Pohjois-Karjalan Yhden Vanhemman Perheet ry Puh. 040 816 7138 https://pkypv.fi, www.facebook.com/peekoonyvp, yhdistys@pkypv.fi

Kevään olkkarit:

23.4. klo 16-18; 21.5. klo 16-18 Paikkana Perheentalo, Rantakatu 15, JOENSUU. Lastenhoito järjestetään ennakkoilmoittautumisten perusteella (yhdistys@pkypv.fi)

Yksinodottavien äitien tukihenkilö:

Odottako lasta yksin? Pohjois-Karjalan Yhden Vanhemman Perheet ry:n yksinodottavien äitien tukihenkilö tarjoaa vertaistukea ja apua. Ota rohkeasti yhteyttä, älä jää yksin. Lisätietoja Facebookissa "Pohjois-Karjalan yhden vanhemman perheet ry" tai yhdistys@pkypv.fi

JYVÄSKYLÄ

Jyväskylän olkkari eronneille vanhemmille. Paikka: Keski-Suomen Ensi- ja Turvakoti, Liitukuja 2. Järj. Keski-Suomen Ensi- ja turvakoti ry.

JÄRVENPÄÄ

Järvenpään olohuone Odottako yksin lastasi? Oletko alusta alkaen ollut perheesi ainoa vanhempi? Järvenpään totaaliyksinhuoltajien äiti-kahvila on tällä hetkellä tauolla. Lisätietoja: Kirsi Örn puh. 040 315 2101 tai kirsi.orn@jarvenpaa.fi.

KANKAANPÄÄ

Kankaanpään yhden vanhemman perheen vertaistukiryhmä Lisätietoja Nina Granholm p.0404144991, granholm.nina(a)gmail.com. FB yksinhuoltajat kankaanpää. Liity ryhmään!

KEMI

Meri-Lapin Yhden Vanhemman Perheet ry yhdistysmerla.yhdistysavain.fi Pj. Seija Lamminpää, puh 040 846 5093, merilapinyvp(at)gmail.com. Vpj. Johanna Kalliomäki, puh. 046 5261 734. Jäsenrekisteri merilapinyvp(at)gmail.com. Kemissä aloitetaan heti kun uusi paikka avautuu. Tiedustelut Seija Lamminpäältä.

Keminmaan Olohuonetapaamiset Keminmaan Lisätiedot Seija Lamminpää 0408465093

Torniossa Perheidentalolla

Torniossa ei tällä hetkellä vertaistukea, koronasta johtuen, tiedustelut Seija Lamminpää 0408465093

Pohjoisen Yhden Vanhemman Perheet ry

Pohjoisen yhden vanhemman perheet ry:n toiminta-alue on Ylitorniolta Kuivaniemeen. Tarjoamme perheille vertaistukea retkien ja muiden yhteisten tapahtumien sekä vertaistapaamisten muodossa.

Lisätietoja saa ottamalla meihin yhteyttä: email: pyvp@pymail.com tai Pj Pia Salmela p. 040-5198981 tai sihteeri Katja Manniala p. 040-5392497. Tervetuloa mukaan toimintaan!

KERAVA

Keravan olohuone kokoontuu parittomien viikkojen torstai-iltoina Keravan Me-talolla, os. Paasikivenkatu 12. Sisäänkäynti kirjaston ovista, hissillä ylös. Olkkarilla on kiertävä vetäjä.

KOKKOLA

Kannatko vanhemmuuden yksin, vailla

tukea toisesta vanhemmasta?

Haluatko jakaa vanhemmuuden iloja ja suruja muiden vanhempien kanssa?

Kokkolan Olkkari on vanhemmille tarkoitettu hyvämieleinen kokoontumipaikka.

Olkkarissa tutustutaan ja jaetaan kokemuksia muiden vanhempien kanssa. Osallistuminen on ilmaista. Tutustutaan, jutellaan ja kahvitellaan! Tervetuloa! Kokkolan Olkkari, Yhteisöklubi Silta, Rantakatu 6, Kokkola.

Halutessasi voit kysyä lisätietoja: kokkolanolkari@gmail.com. Tapaamisia järjestetään sunnuntaisin kerran kuukaudessa. Seuraavat tapaamiset ilmoitetaan Olkkari Kokkola -sivulla Facebookissa.

KOTKA

Taoulla. Lisätietoja: marintina@gmail.com.

KUOPIO

Kuopion Seudun Yhden Vanhemman Perheet ry

Yhteyshenkilö: ksyvp.pj@gmail.com Facebook: Kuopion-Seudun-Yhden-Vanhemman-Perheet ry. Ilmoittamme tapahtumista ja ajankohtaisista asioista facebook-sivuillamme, käy tykkäämässä niin pysyt ajan tasalla!

Kuopion Seudun Yhden Vanhemman Perheet ry:n olkkari Lisätietoja: ksyvp.pj@gmail.com ja Facebook: Kuopion Seudun Yhden Vanhemman Perheet ry.

Kuopion Ero-isät-erossa -ryhmä Oletko eronnut tai pohditko eroa? Tarvitsetko apua itsellesi, tukea jaksamiseen tai tietoa käytännön asioista esimerkiksi lapsen tapaamisiin, huoltoon tai eläytukseen liittyen?

Eronneille tai eroa pohtiville miehille tarkoitettu vertaistukiryhmä Ero-isät-erossa kokoontuu keväällä 2022 Kuopiossa keskiviikkona 18.5. klo 18-20. Paikka: Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry Itä-Suomen aluetoimiston kahvilalla, Asemakatu 16, Kuopio. Maksuton, ei ennakkoilmoittautumista. Ryhmää vetää vertaisohjaajat Janne ja Jussi.

Kuopio/Pohjois-Savon alue Puhu erosta tukihenkilön kanssa

Erotukihenkilö on koulutettu vapaaehtoinen, joka kuuntelee ja on vertaistukea erotilanteen tuomassa muuttuneessa elämäntilanteessa. Hänen kanssaan voi jutella omista tunteista ja ajatuksista kahden kesken. Tukihenkilön voi saada toimintaa ohjaavan koordinaattorin kautta ja tukihenkilösuhde aloitetaan aina yhteistyössä hänen kanssaan. Lisätiedot ja yhteydenotot: Mari 044 3697214 / mari.hietapelto@kuopionensikoti.fi tai Marjo 0400 441708 / marjo.meriranta@yvpl.fi.

KUUSAMO

Kuusamon Yhden vanhemman perheiden olohuone, MLL:n Perhepesän tilat, Kumppanuustalo Nuotta, Apajatie 1 rakennus 3, Kuusamo. Yhteistyössä Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry ja MLL Pohjois-Pohjanmaan Perhepesä Kuusamo. Kysy lisää Laura Nordman, 044 528 5203. Ajat näkyvät MLL PerhePesä Kuusamo Facebookissa ja Instagramissa.

LAHTI

Lahten Seudun Yhden Vanhemman Perheet ry, Pj. Susanna Merisalo, 040 172 1630, puheenvuhtaja.lahdenseudunyvpl@gmail.com. Varapj.: Sari Heinonen 040 544 2358. Yhdistyksen sähköposti: lahdenseudunyvpl@gmail.com. Vuoden 2022 Olohuonekokoontumiset ovat Perhetilassa, osoitteessa Mariankatu 10, Lahti. Olohuoneet vuonna 2022 klo 17:30-19:30

torstai 19.5., keskiviikko 8.6. sekä

torstai 18.8., 8.9., 6.10., 3.11., 1.12., 8.12. Apua ja tietoa löytyy myös Yhden Vanhemman Perheiden Liitto Ry:n sivuilta: www.yvpl.fi tai soittamalla ma-ti 10.00-16.00 *Eroinfopäivystykseen* puh. 020 774 9800

LAITILA

Laitilan olohuone

Lisätietoja: Laitilan yhteyshenkilöltä Erikalta puh. 040 537 9121.

LAPPEENRANTA

Lappeenrannan yhden vanhemman perheiden olkkari Lisätietoja: Facebook /Yhden Vanhemman Perheiden Olkkari Lappeenranta tai marjo.meriranta@yvpl.fi / 0400 441 708.

LOHJA

Lohjan Seudun Yksin- ja Yhteishuoltajat ry

Pj. Piia Karppinen piia.karppinen@elisanet.fi, 040 526 5972. Jäsenasiat: elinak.spring@gmail.com.

Lohjan olohuone Olohuonekokoontumiset ovat tauolla koronan vuoksi. Päivittämme tietoja kun tilanne sallii taas kokoontumiset.

MÄNTSÄLÄ

Mäntsälän yhden vanhemman perheiden olohuone. Olohuone on tauolla koronarajoitusten vuoksi. Lisätietoja: Tuuli Särkijärvi, tuuli.sarkijarvi@gmail.com.

NUMMELA

Nummelan olohuone. Kysy liitosta 040 541 5294 tai teija.hallback-vainikka@yvpl.fi.

OULU

Oulun Seudun Yhden Vanhemman Perheet ry, Oulun seudun yhden vanhemman perheiden olohuonetoiminta kevät 2022.

Arki yhden vanhemman perheessä saattaa välillä olla raskasta. Meidän olkkarissa saat vertaistukea. Toinen saman kokoinen on korvaamaan apu, kun mietit oman perheensä asioita. Tule mukaan, odotamme juuri Sinua. Olohuoneissa on lastenhoito järjestetty sekä kaikille iltapala olohuoneen loppuna.

Linnanmaan olohuone

Pyhän luukkaan kappeli, yliopistokatu 7, 90570 Oulu. Kerran kuukaudessa, torstaisin klo 17.30-19.30, 12.5.

Maikkulan olohuone Maikkulan pk 1. Jättikivenkatu 5, 90240 Oulu. tiistaina 3.5 klo 17.30 - 19.30.

Kestunan olohuone

Maanantai 25.4. klo 17.30 - 19.30, 25.4. OETK, tapaamispaikka, Koulukatu 20, Oulu. TERVETULOA! Osyyv ry ei vakuuta osallistujia. SEURAAMME KORONA TILANNETTA JA TIEDOTAMME JOS TULEE MUUTOKSIA.

Lisätietoja: oulunseudunyvpl@gmail.com Kesäretkistä tiedoimme jäsenkirjeessä sekä kotisivuillamme: www.osyyv.fi Yhteystiedot: oulunseudunyvpl@gmail.com

RAISIO

Raision vertaisryhmä yhden vanhemman pikkulapsiperheille

Tule mukaan LapsiArkkiin, yhdenvanhemmanperheiden omaan vertaisryhmään! Keväällä 2022 tapaamme 30.4. ja 14.5. klo 10-13 Pappilan perhetalossa (Kirkkoherrankuja 2). Syksyllä tapaamme 20.8., 10.9., 15.10., 19.11. ja 17.12. Lisätiedot ja ilmoittautuminen sari.jokinen@evl.fi

RIIHIMÄKI

Riihimäen Yksinhuoltajien Olkkari koronarajoitusten salliessa seuraavina maanantaina klo 18-19.30 Temppelekatu 9C kerhotilassa 9.5. Iltaa ohjaavat vertaisohjaaja Kata Leino ja diakoni Tiina Heiskanen, tiina.heiskanen@evl.

fi" tiina.heiskanen@evl.fi, 050-3237964. Uudet osallistajat: laittakaa viesti etukäteen Tiinalle tulostanne. Iltpala ja lastenhoito.

ROVANIEMI

Rovaniemen Seudun Yksin- ja Yhteishuoltajat ry
Pj. Enni Remes, roinyksinjayeishuoltajat@gmail.com, 041 319 2602.
Rovaniemen yhden vanhemman perheiden olohuone kokoontuu MLL:n Perhetoimintakeskuksessa, Pirkkakatu 2, kerran kuussa keskiviikkoisin klo 17-19. (13.4., JA 11.5.) Lastenhoitoa varten ilmoita tulostasi edellisen viikon torstaihin mennessä ja lisätietoja Enni Remes, 041 3192602, roinyksinjayeishuoltajat@gmail.com

Olet sitten yksin- tai yhteishuoltaja, niin tulet olkkariin, kun haluat jutella saman mielisten ihmisten kanssa, jotka ymmärtävät mistä puhutaan. Tai kun haluat vain huokaista ja juoda vaikkapa kahvit lastenhoitajan touhutesa lastesi kanssa.

Olohuone eronneille miehille

Kerran kuussa (21.4., ja 19.5.) torstaisin klo 17-19.00 Kansankatu 13 A 28, 6 krs., Rovaniemi, käynti sisäpihan puolelta. Kokoonnumme rentoutumaan sekä keskustelemaan eron jälkeisestä vanhemmuudesta. Ota pyyhe, jos haluat saunaa, makkaraa, mehua ja kahvia on! Toiminta on maksutonta eikä vaadi jäsenyyttä. Ilmoittaudu tekstarilla, sähköpostilla tai soita, 040 754 0026, markku.iso-heiko@yvpl.fi, Yhden Vanhemman Perheiden Liitto.

SEINÄJOKI

Etelä-Pohjanmaan Yhden Vanhemman Perheet ry

Yhteyshenkilöt/tiedot:
Teija Tervakangas, teija.tervakangas@gmail.com,
Johanna Siltakorpi, johanna.siltakorpi@gmail.com.
Lisätiedot: eepenypv@gmail.com.
Facebook ryhmä: https://www.facebook.com/eepenypv/
Yksin- ja yhteishuoltajien olohuone Seinäjoella Väinöläntie 4B, Pohjan srk-koti. Kevään 2022 tapaamiset tiistaisin 26.4. ja 24.5. klo 17.30-19.30. Lastenhoito ja näyttarit. Yhteyshenkilö: seija.saari@evl.fi tai 050 570 6273.

TAMPERE

Tampereen Seudun Yksin- ja yhteishuoltajat ry,

Tampereen Seudun Yksin- ja yhteishuoltajat ry,
Puheenjohtaja Tiia Huttunen
Varapuheenjohtaja Tuula Lahtinen
Taloudenhoitaja Minna Kautonen
Sihteeri, jäsenvastaava Marjo Koivuaho
Yhdistyksen puhelinnumero: 0400 741 972 iltaisin ja viikonloppuisin.
Yhdistyksen sähköposti: treennyh@gmail.com. Yhdistyksen nettisivut: treyh.vuodatus.net. Seuraa tapahtumia Facebookissa ja kotisivuilla
Olkkaritapaamiset Tampereella Perheiden talolla, 15.5. klo 14-16 tapaamiseen ilmoittautuminen 12.5. mennessä yhdistyksen sähköpostiin. Olkkarit on tauolla kesällä, syksyn tapaamiset alkaa syyskuussa.

7.5. Tampereen yhdistyksen 50 v. juhlat jäsenille Vapriikissa, ilmoittautuminen yhdistyksen sähköpostiin 22.4. mennessä.

18.6. vierailu Rockwood Alpacas alpakkatilalle, ilmoittautuminen yhdistyksen sähköpostiin 9.6. mennessä.

Lisätietoa tapahtumista mm. elo ja syyskuun osalta facebook- ja nettisivuilla.

TORNIO (Kts. myös KEMI)

Meri-Lapin Yhden Vanhemman Perheet ry
Tornion olohuone kokoontuu Tornion Perheiden talolla Putankatu 2. Lisätietoja Seija Lamminpää 040 846 5093. Yhteistyössä Tornion Perheiden talon kanssa.

TURKU

Turun Seudun Yksinhuoltajat ry s.posti: turunyh@gmail.com, puh. 044 358 8599 (iltaisin), https://turunyhdyhdystys.vuodatus.net tai http://www.turunseudunyksinhuoltajat.com, pj. Satu Lahtinen, varapj. Kristiina Forss, jäsenvastaava Anu Toivonen. Jäseneksi voit liittyä http://www.turunseudunyksinhuoltajat.com -sivustolla olevan linkin kautta. Löydät meidät myös Facebookista Turun seudun yksinhuoltajayhdistys sekä Instagramista.

Turun Seudun Yksinhuoltajat ry kevät 2022 tapahtumat:
Sinäpin perheleiri 29.4. – 1.5. (pe – su) Lauantai 28.05.2022 Kupittaan keilahalli hoitokeilailu klo 16:00.
Powerpark ja yöpyminen Ylihärän kylpylässä pe 17.6. – la 18.6.
Tippusundin leiri 11. – 14.7.
Sinäpin leiri 15. – 17.7.
Ilmoittautumiset tuleviin tapahtumiin klo 18 alkaen, ellei toisin mainita, puhelimitse soittamalla 044 358 8599 (iltaisin).

Lisätietoa tapahtumista:

https://www.yvpl.fi/turun-seudun-yksinhuoltajat-ry-ja-turun-seudun-olkkarit

TUUSULA

Olohuone yhden aikuisen perheille.
Facebook: Tuusulan yhden vanhemman perheen olohuone. Olohuone on keskustelun, vertaistuen ja tiedotuksen kanava (suljettu ryhmä). Lisätietoja: diakoni Päivi Hartikainen paivi.hartikainen@evl.fi / 040 636 0424.

UUSIKAUPUNKI

Uudenkaupungin olohuone Kysy lisää aluekoordinaattori Teija Hallback-Vainikalta puh. 040 541 5284 tai teija.hallback-vainikka@yvpl.fi.

VANTAA

Rekolan seurakunnan yhden vanhemman perheet on tauolla.

VARKAUS

Varkauden seudun yksinhuoltajat ry:n kaikille yksinhuoltajille avoimet Vertais-Olkkarit järjestetään Varkauden Perheentolalla, aina kuukauden 3. lauanti. Varmista ajantasaiset ohjeistukset ja aika somesta tai laittamalla viestiä. Vuoden 2022 VertaisOlkkarit: 21.5., 18.6., 16.7., 20.8., 17.9., 15.10., 19.11., 17.12.

Seuraa meitä myös somessa FB @varkaudenseudunyhärit ja IG @varkauden_seudun_yhärit.
Olkkareiden lisäksi järjestämme leikkipäiviä, retkiä, vanhempien ilttoja, leirejä ym ym..
Jäseneksi voit liittyä helposti laittamalla sähköpostia osoitteeseen: varkaudentuunyhärit@gmail.com, ilmoita viestissä yhteystiedot, lasten syntymäajat, mahdoll. allergiat ym huomioon otettavat asiat.

Tervetuloa mukaan toimintaan!
Lisätietoja: puh. 046 887 2790 tai varkaudentuunyhärit@gmail.com

YLVIESKA

Ylivieskan Yhden vanhemman perheiden olohuone KOKOONTUU JOKA TOINEN KESKIVIIKKO ALKAEN 13.4. KLO 17-19, Ylivieskan Perhepesässä, Kirkkotie 3, Lisätietoja: pulkkinen.paula.m@gmail.com, puh: 0417025044

MUUT YHDISTYKSET

Hyvä Erovanhemmuus ry
Pj. Ari-Matti Hopiavuori varapj. Kaj J. Christian Mönkkönen. Sähköposti: info@hyvery.fi. Kotisivut: https://hyvery.fi

Kaapatut Lapset ry
Toiminnanjohtaja Tarja Räisänen, tarja.raisanen@kaapatutlapset.fi, 044 262 6662, kansalaistoiminnan ja viestinnän suunnittelija Hilla Maria Tuomi-Mark, suunnittelija@kaapatutlapset.fi, 045 8553 055, järjestösihteeri Torsti Henttinen 050 3392 421, toimisto@kaapatutlapset.fi. Toimistomme sijaitsee osoitteessa: Malmin kauppatie 26, 00700 Helsinki. Sovithan tapaamisen aina

etukäteen. www.kaapatutlapset.fi
Löydät meidät myös Twitteristä ja Facebookista nimellä Kaapatut Lapset ry. Voit myös liittyä sähköpostilistallemme!

Totaaliyhärit ry

Totaalisesti yksin lastaan odottaville ja/tai kasvattaville vanhemmille. Pj. Marika Ranta puh. 040 709 4956, totaaliyhärit@gmail.com. Kts. myös yhdistyksen kotisivut: https://totaaliyhärit.com/, puh. 040 1488 592. Jäsenmaksu on 20 e/vuosi ja 15 e, jos kuulut johonkin toiseen YVPL:n jäsenjärjestöön, kannatusjäsenmaksu on 25 e/vuosi. Maksun voi suorittaa tilille Danske Bank FI22 8146 9710 1687 08, liitähän yhteystietosi mukaan ja saat Muuttuva Perhe-lehden. Katsothan tarkemmat tapaamisajankohdat Totaaliyhärit ry:n kotisivuilta https://totaaliyhärit.com/ tai Facebookista https://www.facebook.com/Totaaliyhärit. Lisätietoja myös puheenjohtajalta email totaaliyhärit@gmail.com

KANNATAJAJÄSENET

Asianajotoimisto Asianaiset, Hki, 010 326 6001 ja 010 326 6002

LIITON EROINFO

Liiton työtekoilijältä voit kysyä lapsen elatukseen, huoltoon ja tapaamiseen liittyviä tietoja
ERINFOAIYVYSTYS ma-to 10-16 ja ke 10-19 p. 020 774 9800 (hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min, alv 24%)

ODOTATKO YKSIIN?

Odotatko lasta yksin? Kaipaako tietoa ja tukea? Aluekoordinaattori Teija Hallback-Vainikan tavoitat numerosta 040 541 5294 virka-aikoina.

NETTITUEKA

Tukea murrosikäisten vanhemmille: tuula.vaisanen1@gmail.com

PSYKOTERAPEUTTI-PAIVYSTYS JÄSENIILLE

Parittomien viikkojen maanantaisin klo 11-13, Helena Nieminen, 0400 965 416

JURISTIPÄIVYSTYKSET

ma klo 9-10
Elisa Ilmonen 050 351 7081 (Tampere ja Helsinki)
Karoliina Partanen puh. 050 494 3585 (Kuopio)

ma klo 15-18
Asianajatoimisto Johanna Niskanen puh. 040 739 9787

ma klo 17-19
Anne Liakka 09 2516 6310 (Helsinki ja Porvoo)

ti klo 12-14
Fida Hairuddin, puhelin 010 337 7660 (pääkaupunkiseutu ja Uusimaa)

ti klo 13-14.30
Jani Vuoti puh. 040 750 2621 (OULU)

ti klo 16-18
Johanna Ojala puh. 010 326 6001 ja Kirsi Tarvainen puh. 010 326 6002 (HELSINKI)

ti klo 18-19
Anne Teuri puh. 0400 720 178

ke klo 9-11
Anne Liakka 09 2516 6310 (Helsinki ja Porvoo)

ke klo 17-19
Asianajatoimisto Johanna Niskanen puh. 040 739 9787

ke klo 19 - 21
Maria Pöyhönen puh. 041 501 3944 (sijainen Sini Vahtinen puh. 044 362 3320)

to klo 10-12
Filip Markelin puh. 0400 464 899 (HELSINKI)

to klo 16-17
Leena Kenttämies puh. (019) 779 000 (RIIHIMÄKI)

to klo 16-18
Eeva-Leena Wendelin puh. 050 421

2333 (OULU)

to klo 16-18

Marja Väliä, p. 040 718 1556, Hanna Rahikka, p. 050 302 6440 (Helsinki)

pe klo 9-10

Anne Liakka 09 2516 6310 (Helsinki ja Porvoo)

VAPAAEHTOISAUTTAJIEN VERTAISTUKIPUHELMET

Eronneet nuoret äidit, joilla pieniä lapsia 050 352 3634

Helsinki / Pääkaupunkiseutu

tukipuhelin: 050 408 1576

Kotka tukipuhelin 050 566 3044

Leskeksi jääneiden tuki

nuoretlesket.oulu@gmail.com

Paltamo 045 840 7917/Tuula, arkisin klo 21.00 asti

Tampere 0400 741 972 Tuula, iltaisin ja viikonloppuisin

Turku (iltaisin) 044 358 8599

Tuusula (iltaisin)

050 326 2032 (Marjut, lapsen kanssa yksin alusta lähtien), vain iltaisin

Vantaa 044 504 0305 Jarkko Väre

Venäjänkielinen vertaistukihenkilö

Annika Koshkina 0400 179045

Lastensuojelun asiantuntija

050 408 1576 Eija

Ulkasakkojen uhrit

Neuvonta ja vertaistuki:

Anne Tuomikoski p. 041 430 1640

Lapsen huoltajuus- ja tapaamiskäistat

Kansainvälinen ero

Tukihenkilövastaava, jolta tukihenkilöitä voi tiedustella p. 044 2626 662.

Omille jaloille

-toiminta auttaa vaikeissa elämäntilanteissa olevia heidän talous- ja velkaongelmassaan.

Toiminta on vapaaehtoistyötä, jossa koulutuksen saaneet tukihenkilöt auttavat talousvaikeuksissa olevia henkilöitä ja opastavat heitä tarvittavien auttamisjärjestelmien piiriin.
Kemin tukihenkilö: Mirka p. 040 754 8231

YHDEN VANHEMMAN

PERHEIDEN LIITON

LIITTOHALLITUS 2021-2022

pj. Susanna Kavonius
susanna.kavonius@hel.fi
varapj. Riikka Kähkönen
riikka.kahkonen@gmail.com

Jäsenet:

Karita Vähä-Karvia

Tarja Mäkelä

Tiia Huttunen

Satu Pylväinen

Satu Lahtinen

Marita Marttinen

Marjo Koivuaho

Susanna Reijonen

Varajäsenet:

Virpi Järvenpää

Mirja-Liisa Tepsa

Mia Wynne-Ellis

Marika Ranta

Seija Lamminpää

Johanna Siltakorpi

Utu Hopiavuori

Sirja Benamar

Jos haluat muutoksia olohuone- ja yhdistystietoihin sekä jäsentietoihin, ota yhteys helja.sairisalo@yvpl.fi

LIITON WWW-SIVUT: www.yvpl.fi

Palautusosoite:
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry
Allergiatalo, Paciuksenkatu 19
00270 Helsinki

.MW80

Tietoa ja tukea vanhemmille kevät-kesällä 2022

Oulu, lakineuvontaa vanhempien erotilanteessa kuukausittain. 12.4., 17.5. ja kellonajan saat ilmoittautuessa. Paikalla, asianajaja Eeva-Leena Wendelin tai Jutta Wallén-Leino. Neuvonta on maksutonta eikä vaadi jäsenyyttä. yhteistyössä Oulun seudun yhden vanhemman perheet ry. Rajattu määrä, Ilmoittaudu: Markku Iso-Heiko, 040 7540026 tai markku.iso-heiko@yvpl.fi. Oulun kaupungin pääkirjastossa 2 krs, Kaarlenväylä 3, PL 15, 90100 Oulu.

Vanhempien eron ABC-illat

Rovaniemellä 28.4. torstaisin klo 17-18.30 MLL:n Perhetoimintakeskuksessa, Pirkkakatu 2. Illassa saa perustiedot lapsen huollon, tapaamisten ja elätyksen järjestämisestä vanhempien eron jälkeen. Ilta on tarkoitettu eronneille tai eroaville vanhemmille, heidän lähi-verkostolleen sekä niille, jotka työssään

kohtaavat eroperheitä. Mukana Arctica asianajotoimistosta asianajaja Antti Hyvönen.

Lastenhoito järjestetään tarvittaessa! Ilmoitathan siis tulostasi etukäteen.

Toiminta on maksutonta eikä vaadi jäsenyyttä. Ilmoittaudu tekstarilla, sähköpostilla tai soita, 040 754 0026, markku.iso-heiko@yvpl.fi

Isien ja lasten illat

Mukavaa yhteistä tekemistä kaikille isille ja lapsille.

20.4. klo 17-19 leikkiä ja naurua Heppapuihosta kaikille perheille

24.5. klo 16-19 leikkiä, kisaa ja makkaraa sekä halutessaan saunaan Paaniemessä

Yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lapin piiri, Erityislaster Omaisat ELO ry, Yhden Vanhemman Perheiden Liitto, Lapin ensi- ja turvakoti ry, Rovaniemen Seurakunta, Tiedekeskus Pilke.

Toimintaa koordinoi Markku: markku.iso-heiko@yvpl.fi, 040 754 0026

Toiminta on maksutonta eikä vaadi jäsenyyttä.

Teema chatit torstai-iltaisin Tukinetissä keväällä 2022:

21.4. klo 20-21, Miksi vanhempana on tärkeä työstää eroa?

5.5. Riittävän hyvä vanhemmuus ei ole perhemuodosta kiinni

12.5. klo 18-19, Oma jaksaminen yhden vanhemman perheessä

19.5. Vuoroviikkovanhemmuuden tunteet

2.6. Lähivanhemmuuden tunteet

16.6 Etävanhemmuuden tunteet

23.5. klo 20-21, Erosta eteenpäin – mitä ero voi opettaa minulle itsestäni?

Vetäjinä aluekoordinaattorit Marjo Meriranta ja Helka Belt.

Lisäksi **joka tiistai-ilta** "Vinkkejä ja vertaistukea totaaliyksinhuoltajalle" -vertaischat klo 21-22.

☐ Haluan liittyä lähimpään yh-yhdistykseen (n. 10-20 euroa/vuosi) ja saan Muuttuva Perhe -lehden jäsenetuna.

☐ Haluan perustaa asuinalueelleni uuden yhdistyksen tai olohuoneen, lähettäkää minulle perustamismateriaali ja ottakaa minuun yhteyttä.

☐ Haluan tilata Muuttuva Perhe -lehden, 25 euroa/vsk.

☐ Osoitteeni on muuttunut.

☐ Muuta: .....

Nimi: .....

Uusi osoite: .....

Vanha osoite: .....

Puhelin: .....

Sähköposti: .....

PALVELU
KORTTI

YVPL MAKSAA
POSTIMAKSUN

YHDEN VANHEMMAN
PERHEIDEN LIITTO RY

5001087

00003 VASTAUSLÄHETYS